

ภาษีกับกองทุนรวมตราสารหนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีสาระสำคัญ เป็นการกำหนดให้กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร^๑ โดยฐานที่ใช้ในการคำนวณภาษี ได้แก่ เงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร^๒ และต้องนำเงินได้ดังกล่าวก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ไปคำนวณเพื่อเสียภาษีในอัตราร้อยละสิบห้าของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี^๓ โดยมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป แต่ไม่ใช่บังคับกับการลงทุนหรือการฝากเงินของกองทุนรวมที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ว่าจะได้รับดอกเบี้ยหลังวันที่กฎหมายใช้บังคับแล้วก็ตาม โดยเหตุผลของการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้ภาระภาษีเงินได้จากการลงทุนในตราสารหนี้โดยตรงสอดคล้องกับการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม

ในบทความนี้จะได้อธิบายถึงภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในตราสารหนี้และการลงทุนในกองทุนรวม

^๑พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓/๑) ของบทนิยามคำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร

“(๓/๑) กองทุนรวมที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ”

^๒พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๕) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร “(๑๕) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวมไม่ต้องนำรายได้อันมิใช่เงินได้ ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) มารวมคำนวณเป็นรายได้

^๓พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๖๗ การเสียภาษีตามความในส่วนนี้ ให้เสียตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง กระทำกิจการขนส่ง ผ่านประเทศต่าง ๆ ให้เสียภาษีเฉพาะกิจการขนส่งตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) ในกรณีรับขนคนโดยสารให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๓ ของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทยก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสารนั้น

(ข) ในกรณีรับขนของให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๓ ของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศไทย ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนของออกจากประเทศไทยนั้น

(๒) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้อันมิใช่รายได้ตามมาตรา ๖๕ ทวิ (๑๓) ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐ ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ

(๓) เงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวม ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๕ ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ”

ก่อนการแก้ไขกฎหมายนี้

“กองทุนรวม” จัดได้ว่ามีสองประเภท คือ

กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘

ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ซึ่งมีสถานะเป็น **“คณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล”**

และอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กับอีกประเภทหนึ่ง

คือ กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ซึ่งไม่เป็นหน่วยภาษีเงินได้แต่อย่างใด

ก่อนการแก้ไขกฎหมายนี้ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ลงทุนในตราสารหนี้โดยตรง จะมีเงินได้เกิดขึ้นคือ ดอกเบี้ย ซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร และกำไรจากการขายหน่วยลงทุน เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร แต่อาจได้รับ ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามข้อ ๒ (๓๐) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖๖^๑ ส่วนการลงทุนผ่านกองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมีเงินได้เกิดขึ้นคือ เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของ กำไร ซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งอยู่ใน บังคับต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่มีสิทธิเลือกไม่นำไปรวมคำนวณหากยอม ให้ผู้จ่ายเงินได้นั้นหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้ เมื่อถึงกำหนดยื่นรายการให้ได้รับยกเว้นไม่ต้อง นำเงินส่วนแบ่งของกำไรดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ทั้งนี้ เฉพาะกรณี ที่ผู้จ่ายเงินได้ ดังกล่าวไม่ขอรับเงินภาษีที่ถูกหักไว้ นั่นคือ หรือไม่ขอเครดิตเงินภาษี ที่ถูกหักไว้ นั่น หมายความว่าทั้งหมดหรือบางส่วน^๒ และกำไรจากการขายหน่วยลงทุนเป็นเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร แต่เงินได้จากการขาย หน่วยลงทุนในกองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ อันไม่รวมถึงเงินหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขาย หน่วยลงทุนคืนให้แก่กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนรวมหุ้นระยะยาว ตามกฎหมาย ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา ตามข้อ ๒ (๓๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖๖^๑

ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการเปลี่ยนแปลง ขึ้นสองประเด็นหลัก คือ ภาวะภาษีของกองทุนรวม และภาวะภาษีของ ผู้ลงทุนในกองทุนรวม กล่าวคือ

๑) ภาวะภาษีของกองทุนรวม

ประมวลรัษฎากรกำหนดให้กองทุนรวมที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตาม กฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล ตามนิยามในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น กองทุนรวมที่ตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีฐานะ เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย จึงเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่กองทุนรวมนั้น มีหน้าที่เสียภาษีเฉพาะเงินได้ที่เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากรเท่านั้น โดยเสียในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย ฉะนั้น กองทุนรวมที่ลงทุนในตราสารหนี้ จะได้รับ ผลกระทบจากการแก้ไขประมวลรัษฎากรครั้งนี้ เพราะกองทุนรวมประเภทดังกล่าว จะมีเงินได้หลักเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร

๒) ภาวะภาษีของผู้ถือหน่วยลงทุนในกองทุนรวม

เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรที่กองทุนรวมจ่ายให้กับผู้ถือหน่วยลงทุน เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร เพราะเป็นเงินปันผล หรือเงินส่วนแบ่งกำไรที่จ่ายจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน

นิติบุคคล ซึ่งกองทุนรวมจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้ดังกล่าว ตามมาตรา ๕๐ (๒) (จ) แห่งประมวลรัษฎากร อย่างไรก็ตาม ผู้ถือหน่วยลงทุนซึ่งเป็น ผู้อยู่ในประเทศไทยจะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้ Final Tax โดยไม่นำไปรวมคำนวณภาษีปลายปีก็ได้

จะเห็นว่า เมื่อกฎหมายกำหนดให้กองทุนรวม มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) ของผู้ถือหน่วยลงทุนในกองทุน ตราสารหนี้จะสูงขึ้น เพราะเดิมกองทุนรวมตราสารหนี้ ไม่มีหน้าที่เสียภาษี ทำให้ผู้ถือหน่วยลงทุนในกองทุนรวม ดังกล่าวมีอัตราภาษีที่แท้จริงสำหรับเงินปันผลหรือ เงินส่วนแบ่งกำไรจากกองทุนรวมเพียงอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้ เพราะสามารถเลือกไม่นำเงินได้ดังกล่าว ไปรวมคำนวณหากยอมให้กองทุนรวมผู้จ่ายเงินได้นั้น หักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้ ในทางกลับกัน หากบุคคลธรรมดาลงทุนในตราสารหนี้โดยตรง เงินได้ ที่ได้รับจากการลงทุนดังกล่าว อันเข้าลักษณะเป็นเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร จะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ตามมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร อัตราภาษีที่แท้จริง จะเป็นร้อยละ ๑๕.๐ ซึ่งสูงกว่าการลงทุนผ่านกองทุนรวม ตราสารหนี้

^๑www.rd.go.th/publish/2502.0.html

^๒<http://www.rd.go.th/publish/2393.0.html>

^๓www.rd.go.th/publish/2502.0.html

โดย...ดร. อาทิตย์ ศรีprasitkarn

ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการ บัญชีภาษีอากร

